

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713202755
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6713202755.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, v spore žalobcu Fond na podporu vzdelávania, so sídlom Panenská 29, 811 03 Bratislava, IČO: 47 245 531, právne zastúpeného GARAJ & Partners s. r. o., so sídlom Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 951 125, proti žalovanému H.. O.. D. W., B., narodenému XX. XX. XXXX, trvale bytom S. B. XXX/X, XXX XX W., o zaplatenie 6.496,29 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 8C/111/2013-480 z 27. februára 2018 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Zvolen č.k. 8C/111/2013-513 z 25. júna 2019 a v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 8C/111/2013-525 z 15. októbra 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 8C/111/2013-480 z 27. februára 2018 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Zvolen č.k. 8C/111/2013-513 z 25. júna 2019 a v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 8C/111/2013-525 z 15. októbra 2019 vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (druhý výrok) a v závislom výroku o trovách konania (tretí výrok) m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.202,86 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 1.202,86 Eur od 22. 12. 2012 do zaplatenia, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov tohto odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1.Okresný súd Zvolen (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.948,- Eur spolu s 8,75% ročným úrokom z omeškania od 22. 12. 2012 do zaplatenia a to do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (prvý výrok) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (druhý výrok). O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške nároku 57,42% (tretí výrok).

Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 6.496,29 Eur spolu aj s 8,75% ročným úrokom z omeškania od 22. 02. 2012 do zaplatenia a náhrady trov konania z titulu bezdôvodného obohatenia.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 2 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, 8, § 5 ods. 4, § 7 ods. 1, 2, 3, § 8 ods. 14 zákona č. 200/1997 Z. z. o študentskom pôžičkovom fonde (ďalej len „zákon č. 200/1997 Z.z.“ resp. „Zákon o študentskom pôžičkovom fonde“), § 1 ods. 3, § 17 ods. 1, § 223 ods. 2, § 226

ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce, § 39, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 457, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 3 ods. 1 NV SR č. 87/1995 Z.z..

Súd prvej inštancie zistil, že práce, ktoré sa vykonávali na základe dohôd, súvisia s pôsobnosťou rady fondu podľa § 4 zákona č. 200/1997 Z. z. a tým aj s pôsobnosťou jednotlivých členov rady fondu. Samotný člen rady fondu nebol oprávnený prijímať od žalobcu plnenia, nakoľko výkon jeho funkcie v rade fondu bol čestný a teda bezodplatný. Samotným uzatvorením dohody medzi žalovaným a žalobcom, ktorá by mala pracovnoprávny charakter vzťahu, došlo k porušeniu ustanovenia § 5 ods. 4 zákona č. 200/1997 Z. z., z ktorého vyplýva, že tá istá osoba nemôže byť súčasne zamestnancom fondu a členom rady fondu, preto by bolo odporujúce predmetnému ustanoveniu, ak by osoba, ktorá by vstúpila do pracovného vzťahu, resp. obdobného vzťahu pracovnému, bola zároveň aj členom rady fondu, nakoľko toto je podľa § 5 ods. 4 zákona č. 200/1997 Z. z. nepripustné, preto sa jedná o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, keďže je v rozpore so zákonom. Žalovaný ako člen rady fondu prijal odmenu od žalobcu na základe dohôd, avšak musel vedieť, že členstvo a funkcia v rade fondu sú čestné a takisto musel vedieť aj to, že nemôže byť zamestnancom fondu, pričom platí rímska zásada, že neznalosť zákona neospravedľuje. Podľa názoru súdu prvej inštancie strany uzatvárali zmluvy so zámerom vyvolať nimi právne účinky, ktorým obchádzali zákon, pretože boli si vedomí, že člen rady fondu nemôže byť zamestnancom fondu ani osobou v obdobnom pomere v zmysle § 5 ods. 4 zákona č. 200/1997 Z. z., pričom dohodou o vykonaní práce nedošlo k uzatvoreniu iného právneho úkonu ako dohody o vykonaní práce, ktorá je absolútne neplatným právnym úkonom, pretože bol uzatvorený v rozpore s § 5 ods. 4 zákona č. 200/1997 Z. z. Zároveň žalovaný neunesol dôkazné bremeno, ktorým by preukázal, že práce, ktoré vykonal nespádali pod výkon funkcie člena rady fondu.

Súd prvej inštancie konštatoval, že žaloba v časti o zaplatenie sumy 4.948,- EUR je dôvodná, pričom rozsudkom súdu prvej inštancie č.k. 8C/111/2013-271, právoplatným dňom 07. 12. 2014, priznal sumu 165,43 Eur, ktorá bola žalovanému vyplatená dňa 29. 04. 2011.

Súd prvej inštancie mal za to, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle ustanovenia § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, avšak len vo výške tých súm, ktoré žalovanému boli vyplatené a to: sumy 134,- Eur vyplatené dňa 16. 03. 2010; sumy 2.430,- Eur vyplatené dňa 29. 06. 2010; sumy 134,- Eur vyplatené dňa 22. 10. 2010 a sumy 2.430,- Eur vyplatené dňa 20. 12. 2010, čo spolu predstavuje sumu 4.948,- Eur.

V časti, v ktorej súd prvej inštancie žalobu zamietol, táto predstavovala sumy, ktoré žalovanému neboli vyplatené v rámci dohôd o vykonaní práce a to: sumu z dohody zo dňa 17. 12. 2010 vo výške 570,- Eur, čo predstavovalo daň z príjmu vo výške 19%, z dohody zo dňa 20. 10. 2010 sumu 31,43 Eur, čo predstavovalo 19% z odmeny, z dohody zo dňa 14. 06. 2010 sumu 570,- Eur, čo predstavovalo 19% z príjmu a z dohody zo dňa 11. 03. 2010 sumu 31,43 Eur, čo predstavovalo 19% z dane z príjmu. Podľa názoru súdu prvej inštancie predmetom bezdôvodného obohatenia môže byť len tá suma, o ktorú sa mal žalovaný bezdôvodne obohatiť. Z jednotlivých preukázaných dôkazov bolo jednoznačne preukázané, že žalovanému bola vyplatená v rámci týchto dohôd celkovo suma 4.948,- Eur, a preto sa nemohol obohatiť o vyššiu sumu, ale iba o tú, ktorá mu bola neoprávnená, avšak reálne vyplatená (viď rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 10CoPr/18/2016-1235 zo dňa 16. 02. 2017).

Súd prvej inštancie priznal žalobcovi právo na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 8,75%. Žalobca vyzval žalovaného listom zo dňa 04. 12. 2012, aby predmetné sumy žalobcovi vrátil do troch dní odo dňa doručenia tejto výzvy. Žalovanému bol uvedený list doručený dňa 18. 12. 2012, a teda do 21. 12. 2012 mal vrátiť predmetné finančné prostriedky. Z dôvodu, že žalovaný uvedenú sumu v rámci tejto lehoty nevrátil, preto od 22. 12. 2012 sa dostal do omeškania.

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) s prihliadnutím na to, že rozsudkom prvoinštančného súdu sp. zn. 8C/111/2013 zo dňa 29. 06. 2016 bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť sumu 165,43 Eur, pričom v tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť. Keďže žalobca žaloval žalovaného o zaplatenie sumy 6.496,29 Eur a bol úspešný v časti 5.113,43 Eur, jeho úspech predstavuje v percentuálnom vyjadrení 78,71% a úspech žalovaného, keďže súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, je vo výške 1.382,86 Eur, čo predstavuje zo žalovanej sumy 6.496,29 Eur percentuálnu úspešnosť 21,29%. Na základe úspešnosti žalobcu vo výške 78,71% súd prvej inštancie po odrátaní úspešnosti žalovaného vo výške 21,29% mal preukázané, že žaloba je dôvodná v časti 57,42%.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu, konkrétne do výroku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (druhý výrok) a do závislého výroku o trovách konania (tretí výrok), žalobca podal včas odvolanie.

Navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnuté výroky (druhý, tretí výrok) rozsudku prvoinštančného súdu zmenil a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 1.382,86 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 1.382,86 Eur od 22. 12. 2012 až do zaplataenia istiny, ako aj náhradu trov prvoinštančného konania ako aj trov druhoinsťančného konania vo výške 100% z celku; pričom prvý výrok ostáva týmto odvolaním nedotknutý, alebo odvolaním napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inšťancie (druhý, tretí výrok) zrušil a vec vrátil súdu prvej inšťancie na ďalšie konanie.

Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d), f), h) CSP.

Poukázal na to, že súd prvej inšťancie mu nepriznal prevyšujúci nárok, t.j. sumu vo výške 1.382,86 Eur, ktorá pozostáva zo sumy: a) 1.202.86 Eur (570,- Eur + 31,43 Eur, + 570,- Eur + 31,43 Eur). Súd prvej inšťancie mu nepriznal túto sumu z dôvodu, že predstavuje 19%-nú daň, ktorá nebola reálne vyplatená žalovanému, a preto sa nejednalo o bezdôvodné obohatenie sa žalovaného, b) 180,- Eur z dôvodu, že súd prvej inšťancie urobil chybu v počítaní vyplývajúcu z bodu 52. odôvodnenia rozsudku, kde súd prvej inšťancie uviedol, že došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného vo výške 134,- Eur; 2.430,- Eur; 134,- Eur a 2.430,- Eur, čo spolu predstavuje sumu 4.948,- Eur. Súčet uvedených súm však predstavuje sumu vo výške 5.128,- Eur (5.128,- Eur - 4.948,- Eur = 180,- Eur).

Rozsudkom zo dňa 29. 10. 2014 súd prvej inšťancie mu priznal časť istiny vo výške 165,43 Eur, súčasťou ktorej bola aj 19% daň, ktorá mu ale v zostávajúcej časti uplatneného a priznaného nároku prisúdená nebola. Uvedený postup súdu prvej inšťancie je v priamom rozpore, pričom nie je žiaduce a správne, aby konajúci súd v jednom a tom istom konaní o totožnom nároku rozhodol rozdielne.

Žalovaná suma v predmetnom konaní bola vo výške 6.496,29 Eur. Rozsudkom zo dňa 29. 10. 2014 mu súd prvej inšťancie priznal časť žalovaného nároku vo výške 165,43 Eur vrátane 19% dane a vo zvyšnej časti žalovaný nárok zamietol (avšak až na základe doplňujúceho rozsudku zo dňa 19. 01. 2015, ktorý bol uznesením odvolacieho súdu zo dňa 31. 03. 2016 zrušený a na jeho základe bol vydaný doplňujúci rozsudok druhý v poradí zo dňa 29. 06. 2016). On v zamietnutej časti žalobného nároku podal odvolanie, ktorému bolo vyhovené. V súlade s vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, súd prvej inšťancie rozsudkom zo dňa 27. 02. 2018 mu priznal istinu vo výške 4.948,- Eur bez 19% dane a vo zvyšnej časti 1.382,86 Eur jeho nárok zamietol (tento nárok v časti 1.202,86 predstavuje 19% daň príslúchajúcu k istine priznanej rozsudkom zo dňa 27. 02. 2018 a časti 180,- Eur chybu v počítaní /v prvom výroku rozsudku mal súd prvej inšťancie správne uviesť sumu 5.128,-Eur/).

Ak súd prvej inšťancie v roku 2014 dospel k právnemu záveru, že má nárok aj na 19%, nie je možné, aby bez ďalšieho (bez zmeny právnej úpravy, resp. iných vysvetľujúcich okolností) v roku 2018 dospel presne k opačnému právnemu záveru.

Poukázal na to, že je potrebné odstrániť chybu v počítaní.

Súd prvej inšťancie ako jediný dôvod nepriznania predmetného nároku uviedol skutočnosť, že tento predstavoval sumy, ktoré žalovanému neboli vyplatené v rámci dohôd o vykonaní práce. Predmetom bezdôvodného obohatenia môže byť len tá suma, o ktorú sa mal žalovaný bezdôvodne obohatiť.

Súd prvej inšťancie opomenul, že je potrebné odlišovať osobu daňovníka a platiteľa dane.

Nepriznaný nárok predstavuje sumu, ktorá bola poukázaná príslušnému orgánu ním v súlade s jeho zákonnými povinnosťami, a to za žalovaného a v prospech žalovaného. On bol v danej situácii len osobou, ktorá v zmysle zákonných pravidiel uhradila konkrétnu sumu konkrétnemu subjektu (daňovému úradu).

Mal za to, že žalovaný sa reálne obohatil o to všetko, čo on musel vynaložiť na základe neplatných dohôd o vykonaní práce.

V tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 454 OZ, § 35 ods. 1, 2, 6 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov. Z rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že ak určitý subjekt plnil za iného, má právo požadovať vrátenie plnenia iba od osoby, za ktorú plnil a nie od osoby ktorej plnil. V danom prípade plnil za žalovaného, a preto má nárok požadovať plnenie len od neho.

On bol len v pozícii platiteľa dane a mal zákonnú povinnosť vykonať zrážky a poukázať ich príslušnému subjektu za a v mene daňovníka, t.j. žalovaného.

V rámci žalobného návrhu sa domáhal vrátenia brutto odmeny, t.j. sumy, ktorá patrí a má byť vyplatená zamestnancovi, avšak dôsledku existencie zákonných pravidiel je zamestnancovi poukazovaná znížená o zákonnú zrážku. V danom prípade v zmysle zákonných pravidiel a povinností vykonal zrážku za žalovaného a v prospech žalovaného a táto bola poukázaná príslušnému subjektu. V určitých zákonom stanovených prípadoch má žalovaný nárok zaplataenú daň požadovať späť. On bol v pozícii platiteľa dane, (t.j. zákonnej zrážky) a plnil za žalovaného, čo podľa práva mal plniť sám žalovaný.

V zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti súdov v rámci bezdôvodného obohatenia pri plnení za iného vzniká nárok tomu, kto plnil voči tomu, za koho sa plnilo a nie voči tomu, ktorému sa plnilo.

Ďalej poukázal na rozhodnutia odvolacích súdov, ktoré rozhodovali v skutkovo a právne obdobnej veci, a v rámci ktorých mu bola priznaná aj 19% daň (rozhodnutia Krajského súdu Bratislava č.k. 7CoPr 7/2016-829 zo dňa 20. 09. 2017, č.k. 6CoPr 2/2016-663 zo dňa 13. 06. 2016).

Mal za to, že ním uplatnený nárok mu mal byť priznaný v celom rozsahu a taktiež mu mal byť priznaný nárok týkajúci sa trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania vo výške 100% z celku.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutom výroku potvrdiť.

Uviedol, že aj keď s rozhodnutím súdu prvej inštancie nesúhlasí, nepodal odvolanie. Práve právny zástupca žalobcu pripravoval dohody, na základe ktorých bola za odvedenú prácu vyplatená odmena a vyhotovil memorandum, od ktorého si žalobca odvodzuje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Následne podal voči nemu, ako aj ďalším osobám, ktoré vykonávali pre žalobcu prácu na základe dohôd, žalobu a žiadal vrátiť vyplatené peniaze aj s 19% daňou, ktorá mu nikdy „fyzicky“ vyplatená nebola. Cíti sa oklamáný a podvedený. On utrpel škodu. Odmena, ktorá mu bola vyplatená za odvedenú prácu, bola znížená podľa predpisov o 19% daň a bola vyplatená len táto suma, preto nemôže ísť o bezdôvodné obohatenie. Žalobca ako zamestnávateľ na základe dohôd mal odvodovú povinnosť a odmenu, o ktorú sa zaviazal za vykonanú prácu vyplatiť priamo zo zákona, znížil o daň. Až následne mu bola poukázaná čiastka, na zaplatenie ktorej bol rozhodnutím zaviazaný. On ako zamestnanec vykonávajúci prácu na základe dohody o pracovnej činnosti nikdy čiastku 1.382,86 Eur nedostal, preto sa nemohol bezdôvodne obohatiť na úkor žalobcu.

Vzhľadom na uvedené odvolanie považoval za neopodstatnené.

Ďalej navrhol, aby odvolací súd pri rozhodovaní o trovách konania aplikoval ustanovenie § 257 CSP.

Je staršou osobou, v dôchodkovom veku, aj napriek tomu pracuje a prednáša, pokiaľ mu to zdravotný stav dovoľuje. Zaplatenie sumy, ktorá je predmetom konania, je pre neho likvidačná a nebyť dcér, nemohol by ju zaplatiť. Celá situácia ho nesmierne zaťažuje po zdravotnej stránke, nikdy doteraz nebol na súde. Cíti sa postupom žalobcu oklamáný a jeho konanie vníma ako konanie v rozpore s dobrými mravmi. On si prácu riadne vykonával a za túto mal dostať dohodnutú odmenu. On túto situáciu nespôsobil, dohody nevyhotovoval, len po ich predložení ich podpísal a vykonal práce v zmysle požiadavky žalobcu.

4. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného zotrval na odvolaní. Poukázal na to, že skutočnosť uvedené žalovaným vo vyjadrení sa nezakladajú na pravde. Jeho právny zástupca nevypracoval dohody o vykonaní práce a prvýkrát sa o nich dozvedel až na jeseň r. 2011.

Žalobca nepodal odvolanie, preto nemôže namietat' premlčanie. V rámci žalobného návrhu sa domáhal vrátenia brutto odmeny, t.j. sumy, ktorá patrí a má byť vyplatená zamestnancovi, avšak dôsledku existencie zákonných pravidiel je zamestnancovi poukazovaná znížená o zákonnú zrážku. V danom prípade v zmysle zákonných pravidiel a povinností vykonal zrážku za žalovaného a v prospech žalovaného a táto bola poukázaná príslušnému subjektu. V určitých zákonom stanovených prípadoch má žalovaný nárok zaplatenú daň požadovať späť. On bol v pozícii platiteľa dane, (t.j. zákonnej zrážky) a plnil za žalovaného, čo podľa práva mal plniť sám žalovaný.

Pretože žalovaný nepodal opravný prostriedok v zákonom stanovenej lehote, nie je možný postup podľa § 257 CSP s poukazom na čl. 16 ods. 3 CSP.

5. Súd prvej inštancie opravným uznesením č.k. 8C/111/2013-513 zo dňa 25. 06. 2019 opravil v zmysle ustanovenia § 224 CSP odôvodnenie rozsudku č.k. 8C/111/2013-480 zo dňa 27. 02.2018 v bode 52. a v bode 53. tak, že v texte odôvodnenia bude namiesto sumy 4.948 Eur uvedená suma 5.128 Eur, ktorá suma predstavuje výšku bezdôvodného obohatenia žalovaného (I. výrok) s tým, že v ostatných častiach zostáva rozsudok prvoinštančného súdu č.k. 8C/111/2013-480 zo dňa 27. 02. 2018 nedotknutý (II. výrok).

6. Dopĺňacím rozsudkom č.k. 8C/111/2013-525 zo dňa 15. 10. 2019 súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 180,- Eur spolu s 8,75% ročným úrokom z omeškania od 22. 12. 2012 do zaplatenia a to do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 379, § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 2 CSP a contrario, pretože vo veci nebolo potrebné nariaďovať pojednávanie z dôvodu, že nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval to ani dôležitý verejný záujem, rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným

uznesením zo dňa 25. 06. 2019 a s dopĺňacím rozsudkom prvoinštančného súdu zo dňa 15. 10. 2019 v odvolaní napadnutom výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (druhý výrok) a v závislom výroku o trovách konania (tretí výrok) zmenil podľa § 388 CSP.

8. Odvolací súd konštatuje, že pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou voči žalovanému domáhal vydania bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatných právnych úkonov (z dohôd o vykonaní práce uzavretých medzi právnym predchodcom žalobcu - Študentským pôžičkovým fondom a žalovaným) vo výške 6.496,29 Eur s príslušenstvom.

10. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že medzi právnym predchodcom žalobcu - Študentským pôžičkovým fondom a žalovaným boli uzavreté Dohody o vykonaní práce dňa 11. 03. 2010, dňa 14. 06. 2010, 20. 10. 2010, 17. 12. 2010. Žalovaný bol členom rady Študentského pôžičkového fondu s tým, že toto členstvo bolo čestné (§ 3 ods. 8 Zákona o Študentskom pôžičkovom fonde), pričom v zmysle ustanovenia § 5 ods. 4, veta druhá Zákona o Študentskom pôžičkovom fonde zamestnanci fondu nesmeli byť členmi rady fondu a dozornej rady. Pokiaľ teda medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným došlo k uzavretiu Dohôd o vykonaní práce, tieto boli uzavreté v rozpore s ustanovením § 5 ods. 4 Zákona o Študentskom pôžičkovom fonde, preto sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi v zmysle ustanovenia § 39 OZ.

11. Súd prvej inštancie odvolaním napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením a dopĺňacím rozsudkom uložil žalovanému povinnosť žalobcovi zaplatiť z titulu bezdôvodného obohatenia súhrne sumu 5.128,- Eur s príslušenstvom v zmysle ustanovenia § 451 a nasl. OZ, pričom žalobu ohľadne zaplata sumy 1.202,86 Eur s príslušenstvom zamietol s odôvodnením, že žalovanému bola právnym predchodcom žalobcu na základe Dohôd o vykonaní práce vyplatená suma 5.128,- Eur, a teda žalovaný sa nemohol o vyššiu sumu obohatiť.

12. Odvolací súd konštatuje, že v posudzovanej veci je podstatnou okolnosťou to, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným je majetkovým vzťahom občianskoprávnym, aký má na mysli ustanovenie § 1 Občianskeho zákonníka. Keďže medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným došlo k uzavretiu absolútne neplatných právnych úkonov (Dohôd o vykonaní práce), absolútna neplatnosť pôsobí od začiatku (ex tunc).

13. Dôsledkom plnenia z neplatnej zmluvy je povinnosť účastníkov zmluvy navzájom si vrátiť všetko, čoho plnením zo zmluvy nadobudli, ako to výslovne stanovuje ustanovenie § 457 OZ. Z neho súčasne vyplýva, že ak spočíva bezdôvodné obohatenie v plnení na základe neplatnej zmluvy, sú vo vzájomnom vzťahu iba jej účastníci. To platí bez ohľadu na to, či sa v súvislosti s plnením z neplatnej zmluvy obohatil aj niekto iný, alebo či v súvislosti s plnením z tejto zmluvy došlo k bezdôvodnému obohateniu aj na úkor iného.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca žalobcu a žalovaný sa dohodli, že za vykonanú prácu vyplatí právny predchodca žalobcu žalovanému na základe Dohôd o vykonaní práce: 1/ odmenu vo výške 165,43 Eur brutto, z toho daň z odmeny 19% - 31,43 Eur (Dohoda o vykonaní práce zo dňa 11. 03. 2010), 2/ odmenu vo výške 3.000,- Eur brutto, z toho daň z odmeny vo výške 19% - 570,- Eur (Dohoda o vykonaní práce zo dňa 14. 06. 2010), 3/ odmenu vo výške 165,43 Eur brutto, z toho daň z odmeny 19% -31,43 Eur (Dohoda o vykonaní práce zo dňa 20. 10. 2010), 4/ odmenu vo výške 3.000,- Eur brutto, z toho daň z odmeny vo výške 19% -570,- Eur (Dohoda o vykonaní práce zo dňa 17. 12. 2010).

15. Na základe Dohôd o vykonaní práce uzavretých medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným dňa 11. 03. 2010, 14. 06. 2010, 20. 10. 2010, 17. 12. 2010 právny predchodca žalobcu vyplatil žalovanému odmenu súhrne vo výške 6.330,86 Eur brutto, z toho za žalovaného v pozícii daňovníka, t.j. osoby, ktorej príjmy podliehali dani z príjmov v zmysle zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v

znení účinnom do 31. 12. 2010, právny predchodca žalobcu v pozícii platiteľa dane odviezol správcovi dane preddavok dane z príjmu vybraného od žalovaného (daňovníka) súhrne vo výške 1.202,86 Eur.

16. V súvislosti s absolútne neplatnými Dohodami o vykonaní práce došlo k zníženiu majetkového stavu žalobcu (právneho predchodcu žalobcu) o sumu 6.330,86 Eur, a naopak na strane žalovaného došlo k zvýšeniu jeho majetkových hodnôt o sumu 6.330,86 Eur.

17. Odvolací súd zdôrazňuje, že v posudzovanej veci sa nejedná o prípad splnenia si vlastnej daňovej povinnosti právneho predchodcu žalobcu vo vzťahu k správcovi dane, nakoľko v zmysle zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení účinnom do 31. 12. 2010 daňovníkom bol žalovaný.

18. Odvolací súd konštatuje, že na základe ustanovenia § 458 OZ vzniká povinnosť vrátiť všetko, čo každý z účastníkov neplatnej zmluvy na základe tejto sumy neoprávnene prijal, pričom peňažnou náhradou musí byť dosiahnutý stav, aký tu bol v okamihu, keď bolo bezdôvodné obohatenie získané, t.j. v okamihu poskytnutia plnenia z neplatnej zmluvy. To znamená, že z hľadiska výšky peňažnej náhrady je rozhodujúce to, o čo sa povinný na vydanie bezdôvodného obohatenia v dobe jeho vzniku obohatil.

19. Keďže na základe absolútne neplatných právnych úkonov (Dohôd o vykonaní práce) došlo na strane žalovaného k vzniku bezdôvodného obohatenia i vo výške 1.202,86 Eur na úkor žalobcu (právneho predchodcu žalobcu), preto je žalovaný povinný sumu 1.202,86 Eur vydať žalobcovi.

20. Odvolací súd dodáva, že povinnosť vydať predmet bezdôvodného obohatenia postihuje obohateného bez ohľadu na to, či bol v dobe získania bezdôvodného obohatenia v dobrej viere alebo nie. Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie totiž koncipuje zákon vo forme objektívnej zodpovednosti, ktorá je nezávislá od vôle a vedomia bezdôvodne obohateného.

21. Podľa názoru odvolacieho súdu uplatnením žalobného nároku (z titulu vydania bezdôvodného obohatenia) žalobcu voči žalovanému v civilnom spore neboli dotknuté práva žalovaného v zmysle daňových predpisov (napr. právo uplatniť si nárok na vrátenie eventuálneho daňového preplatku, t.j. reálne zaplatenej sumy, ktorej chýba právny titul na jej viazanie v štátnom rozpočte, ktorú treba vrátiť ako preplatok, a to za splnenia zákonných podmienok, keďže ako už bolo uvedené daňovníkom bol žalovaný).

22. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 19.700,41 Eur výzvou zo dňa 04. 12. 2012, do troch dní od doručenia výzvy, ktorá bola žalovanému doručená dňa 18. 12. 2012 (viď č.l. 31, 32 spisu), pričom sa jedná o omeškanie žalovaného s plnením peňažného dlhu, preto žalobcovi vzniklo právo aj na úroky z omeškania zo sumy 1.202,86 Eur od 22. 12. 2012 do zaplataenia v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 OZ v zákonnej výške, t.j. 8,75% ročne s odkazom na § 3 NV SR 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 22. 12. 2012.

23. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok prvoinštančného súdu v spojení s opravným uznesením zo dňa 25. 06. 2019 a s dopĺňacím rozsudkom prvoinštančného súdu zo dňa 15. 10. 2019 v odvolaní napadnutom výroku (druhý výrok) podľa ustanovenia § 388 CSP zmeniť, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP) ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

24. Odvolaním nenapadnutý výrok rozsudku okresného súdu (prvý výrok) v spojení s opravným uznesením súdu prvej inštancie č.k. 8C/111/2013-513 zo dňa 25. 06. 2019 a v spojení s dopĺňacím rozsudkom súdu prvej inštancie č.k. 8C/111/2013-525 zo dňa 15. 10. 2019 zostal nedotknutý (§ 367 ods. 2 CSP).

25. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia 396 ods. 2 CSP, podľa ktorého: „Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.“

26. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

27. Pri rozhodovaní o trovách konania odvolací súd aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ust. § 255 ods. 1 CSP. V tomto prípade bol v konaní plne úspešný žalobca, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

28. Pokiaľ žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázal na to, že sú dané podmienky na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, z ktorého vyplýva, že výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, odvolací súd zdôrazňuje, že ustanovenie § 257 CSP predstavuje výnimku, kedy sa úspešnej strane sporu, náhrada trov konania na základe existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa neprizná. Aplikácia uvedeného ustanovenia § 257 CSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane strán sporu.

29. „...ustanovenie § 257 CSP (predtým § 150 ods. 1 O.s.p.) predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000). Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nálezy Ústavného súdu ČR, I. ÚS 2862/07). Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie solventná, alebo, že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.“ (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 102/2017 z 31. júla 2017).

30. Podľa názoru odvolacieho súdu dôchodkový vek žalovaného, ktorý podľa svojho tvrdenia ešte pracuje, nie je dôvodom pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP s tým, že žalovaný neuviedol a ani nepreukázal také skutočnosti ohľadne jeho osobných, majetkových a sociálnych pomerov, ktoré by nasvedčovali výraznému, neprimeranému zhoršeniu jeho sociálnej situácie v prípade úhrady trov konania žalobcovi. Zároveň odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný bol pred podaním žaloby vyzvaný žalobcom na vydanie bezdôvodného obohatenia, avšak bezvýsledne, a teda kvôli správaniu sa žalovaného žalobca bol nútený podať žalobu na súd.

31. Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že v prejednávanej spore nezistil existenciu takých okolností, ktoré by mohol považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle ustanovenia § 257 CSP na to, aby úspešnej strane sporu (žalobcovi) nepriznal náhradu trov konania.

32. Pri rozhodovaní o trovách tohto odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovení § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva: „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí“. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. V tomto prípade bol v odvolacom konaní plne úspešný žalobca, preto mu vznikol nárok náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

33. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

34. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).